

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

De meditatione, contemplatione, oratione cap. xxxi

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

DE RATIONE COERCEN. LIBID.

Iob. 5.

ut auis ad uolandum, Sunt qui sciunt fallere ocium, et leuare studiorum fastidia musicis concentibus, & interdum exercitationis loco, cantu, fidibusq; sese oblectare: quod nequaquam esse improbandum ducimus, quum dicat, D. Augustinus in libris de musica, eum non esse harmonice compositum, qui harmonia non delectatur. Innumeri ferme fuere, & sunt in presentia doctissimi uiri, atq; et, continentissimi, qui animi causa, & ad leniendum laborem studiorum, & ad ocium fugiendum soleant certis horis sese his modulis delectare: & hac una re potissimum animi sui tristitiam consolari: ut de Dauid sancto,

1. Reg. 16.

& Saule rege in sacris regum gestis perhibent, De tristitia autem, quae fugienda sit Paulus Apostolus in secunda sua ad Corinthios epistola ita differit.

2. Cor. 7.

Quae enim inquit, secundum Deum tristitia est, poenitentiam in salutem stabilem operatur: saeculi autem tristitia mortem. Tristitia quidem secundum Deum est, dolere se peccasse, & satisfacere pro delictis, et propterea dicitur poenitentiam operari: at saeculi tristitia est angere ob egestatem & egritudinem, & incommoda, ac aduersa huius mundi, quae plurima sunt, et haec operatur mortem, id est peccatum: quum quis ea patienter ferre non possit, et afflicto fuerit nimia tristitia: & ideo quibuscumque rebus possimus, fugienda haec est nobis, ne per eam in mortem incurramus aeternam. Verum tamen & in his, et in ceteris exercitationibus (ut huic tandem parti finem ponam) noscat unusquisque quid sibi potissimum expediat, suoque ingenio conueniat magis, atq; ad id applicet sese, quod conducere nouerit negotio, et professioni castitatis. Non est ignauorum, aut delicatorum (mihi credite) seruare castimoniam, sed strenuorum tantum, ac fortium, qui non runt aduersus concupiscentias carnis, in acie semper parati stare: semper decertare, semper uincere.

De meditatione, contemplatione, et oratione. Ca. XXXI.

Verum enim uero nihil horum, quæ hætenus dicta sunt, satis uidetur facere ad consequendum firmum certumq; præsidium castitatis (quæ sit uel quodlibet etiam per se magnum) nisi meditatio lectio ni, et oratio meditationi, et contemplatio orationi, ut ceteris cum delectationis exercitatione, et fatigatione succedat, ut satis dictum est. Ornanda quippe est castitas spiritualibus operimentis, ne nuda prorsus, et pauperrima uirtutum appareat. Nam iuxta D. Gregorii sententiam, nec castitas magna est sine bono opere, nec bonum opus quicquam est sine castitate. Quatuor enim sunt gradus spiritualis profectus, qui traduntur nobis à maioribus nostris. Lectio, Meditatio, Precatio, Contemplatio. Primus quidem gradus, quæ est lectio, perquirat ignorata, alter quæ est meditatio, perquisita degustat: tertius quæ est oratio suppliciter gustata deposcit: ultimus quæ est contemplatio, petitis et desideratis fruitur: quod tunc evenit, quum mens sepositis omnibus curis Deo penitissimè iungitur, et est id summa, ac perfecta consummatio uirtutum. Quod quidem munus per paucorum est sane hominum adhuc in carne uiuentium, possibile tamè, ac minime desperandum homini præsertim casto. Verum si id nobis nequaquã contingat, quod plerisque legimus obligisse: qui libere meditari cœlestia, ac Deum gustare suauius per contemplationem ualuerunt: non est propterea quod moleste feramus, sed (ut docet Augustinus,) facere debemus, quod ad nos pertinet, atque in nostro est arbitrio, legere scilicet meditari, orare. Orare inquam assidue, ut adiuuet infirmitatem nostram Deus et uideat imperfectum nostrum, et doceat nos facere uoluntatem suam. Legere autem, debemus, quæ nos instruant præceptis, commoueant consiliis, erudiant doctrinis, et sanctorum denique gestis, atque exemplis confirmant. Quæ omnia assidue, ruminando, ad intima cordis transfundenda sunt: ut his fulcimentis mens humana firmata,

DE RATIONE COERCEN. LIBID.

aduersus omnes diaboli fraudes, et mundi blanditias, et
 carnis mollitiem, stabilis in castitatis proposito perseue-
 ret. Facit quidem diuina meditatio, ut quãdiu intra nos
 animo taciti cœlestia meditamur, nihil, aut parum admo-
 dum carnis sarcinam sentiamus, et diuinę intuitionis des-
 syderio, et amore cœlestium succensi magis magisq; fla-
 gremus. Eligatur itaq; à nobis ad ea, quæ dicimus, ido-
 nea, et loci, et tēporis opportunitas. Loci scilicet, ut om-
 ni strepitu, ac tumultu uacet quo frequenter uelut in se-
 cessum, et tutam stationem liberi, et taciti ad meditandū
 ueniamus. De tempore autem non est, ut quicquam di-
 stinctē præcipiamus: quum omne tempus idoneum sit
 ad meditandum, et orandum: attamen præcipuum est
 antelucanum, ubi primum è somno exurrexerimus, de
 quo regius propheta dicebat. In matutinis meditabor in
 te, quia fuisti adiutor meus. Tunc enim leuiori stomachi
 cōno, et interuentu maioris quietis, sedatis curis, et mente
 interpellata: inuitatiq; etiam ipso noctis silentio cœlestia
 ardentius meditamur. Et hoc sane est promptum, præ-
 sentaneumq; remedium ad proterendum, atq; effugan-
 dum desyderium uoluptatis: nam (ut ait quidam) facile
 laqueos euadit in terris, qui oculos mentis hinc procul
 habet semper in cœllis. Meditari quidem nos oportet
 assidue et quantum, et quid, et quorū nominibus domino
 nostro debemus, qui quū non essemus, nos fecit, et qui
 simus pauperes, et nudi, atq; omnium egeni, nos pacis,
 induit, tuetur, ditat; et quū captiui teneremur, et essemus
 culpæ obnoxii, et in sordibus peccatorum iaceremus, re-
 demit nos, ac lauit omnia nostra peccata sanguine, et
 aqua de sui sancti lateris plaga manante. Id nunquam
 sane, nec horæ quidem momento, excidere nobis de-
 bet, quomodo pro nobis de cœlo demissus sit ipse
 noster dominus et saluator Iesus: et quàm humilis fa-
 ctus nascendo, quantopere fatigatus uiuendo, quam
 impudenter spretus, et contumeliose illusus docendo,

Psal. 62.

quam denique crudeliter, impie, et immaniter uerberatus, uulneratus, transfossusque moriendo. Verum quia de meditatione multa ubique à scriptoribus pie, salubriterque narrantur, nihil hic ultra à nobis addendum prolixius necessarium esse duximus, sat fore existimantes huius rei meminisse sic obiter fecimus.

Languores, et sollicitudines plurimum professe ad reprimendam uenenam. Cap. XXXII.

Quantum autem faciat ad continentiae rationem animum interdum aduersis rebus angere, et corpus languoribus affici, latere arbitror neminem. Res est sane notior, quam ut indigeat argumentis, quaeque prolixiore oratione sit opus. Cura namque curam, ut clauus clauum propellit: et (ut Comicus ait) malitia alia aliam trudit. Nihil est enim ad profligandum desiderium ueneris, doloris perpesione, et animi molestia potius: nam quicumque eiusmodi aduersis afficitur: intendere ei animum uoluptatibus non uacat. Duobus namque doloribus (ut scribit in Aphorismis Hippocrates) simul eisdem locum infestantibus, uehementior alterum obscurat. At qui etiam id boni hoc malum praestat: quod quisquis inter huius mundi illecebras interdum aduersi aliquid experitur, statim cogitur humanae conditionis, et fortunae inconstantiae meminisse. Quicumque enim uoluptates carnis his amaritudinibus resperfas, aut potius repletas uidet, discit eas minus curare, minus amare: ut pote incertas, fluxas, et uanas: et quae possint cito graui superueniente dolore quopiam ex uoluptate in ærumnas conuertere: et aduersis casibus, uariisque